

Яке аз суннатҳои бисёр бостонӣ ва ҳамзамон маъруфи мардуми тоҷик меҳмоннавозӣ ва арчгузорӣ ба меҳмон аст. Фарҳанги меҳмоннавозӣ дар зехни мардуми тоҷик ҷойгоҳи хеле вижае дорад. Арчгузорӣ ба меҳмон дар байни мардуми мо ҳамчун яке аз нишонаҳои умда ва аслии ҷавонмардӣ ва инсонгароиву одамгарӣ махсуб мешавад. Фарҳанги меҳмоннавозӣ ва арчгузорӣ ба меҳмон на фақат дар андешаву орои мардум, балки дар адабиёти мо низ мавриди таблиғу ташвиқ ва тақриму тамчид қарор гирифтааст.

Аксари адибони мо дар бораи одоби меҳмоннавозӣ, усули пазирии меҳмон, рисолату масъулияти мизбон ва аҳамияти ин аъмол нуктаҳои ҷолиб ва ақволи муассире ироа доштаанд, ки дар воқеъ қобили мулоҳиза ва пазириш мебошанд. Абёту ақволе аз қобили:

“Ҳар кӣ меҳмонро гиромӣ мекунад,
Кӯшише дар неқномӣ мекунад”.

Ё:

“Дӯст ояд, гарм дар оғӯш гир,
Расми хуби тоҷиконро гум макун”.

Ё:

“Меҳмон атои Худост” ва суҳанҳои дигаре аз ин қабил дер боз дар байни мардуми тоҷик машхуру маъруф аст ва дар воқеъ аҳли ҷомеаи мо аксарият то ханӯз ин гуна ақволро дар мавриди пазириш аз меҳмон ҳамчун роҳкори худ мавриди қорбурд қарор медиҳанд. Чунин роҳкор ба анъанаву қолаби рафтор ва ҳатто метавон гуфт ба менталитети миллии мо мубаддал шудааст. Ин қолаби рафтори миллии мо имичи мардуми мо низ ҳаст. Яке аз умдатарин ва беҳтарин сифату хислате, ки ҳоричиён дар мавриди будубоши ҳеш дар Тоҷикистон дар симои мардуми мо мебинанд, маҳз ҳамин хислати меҳмоннавозии мардуми тоҷик аст. Ин сифату хислат миллати моро на фақат машхуру маъруф, балки маҳбуб низ гардондааст. Расму таомули меҳмоннавозӣ ва анъанаву одоби меҳмондорӣ аз қобили қолабҳои шоистаи рафтори миллиест, ки ба хотири густариши нуфузу обрӯи миллат аз ҷониби ҳосу оми ҷомеаи мо бояд мавриди пазириш ва қорбурд қарор гирад, ба вижа дар мавриди муносибат ва муоширати мо бо меҳмонони ҳоричӣ.

Мутаассифона, баъзе гурӯҳҳо ва афроди танғазаре ҳастанд, ки ҳатто ба ин вижагии миллӣ ва сифату хислати неки суннати мардуми мо, ҳамчунин риоя шудани он аз тарафи намояндагони миллат ва ба хусус роҳбарияти давлат бидуни доштани ҳеҷ гуна далеле нуктагирҳои бемаврид ва муғризона мекунанд.

Имрӯз дар сомонаи risolat.tj.com маваде интишор дода шуд, ки дар он аз маросими истикболи расмии Сарвари давлат аз Президенти Ҳинд дар ҳавои борони Душанбе ва бар сари меҳмони худ чатр гирифтани Роҳбари кишвари мо ёд шудааст.

Дар воқеъ рӯзи 8 октябр дар назди Қасри миллат маросими расмии истикбол аз Президенти Ҳиндустон Шри Рам Натх Ковинд баргузор гардида буд. Ба ифтихори пазирии меъмони олиқадр майдони Қасри миллат мутобиқи расмиёти маъмулӣ ороста шуда Горди фахрӣ ва оркестр саф ороста буданд.

Дар маросими пазирии меҳмони олиқадр, ки зеро бори борон сурат гирифт, Президенти Тоҷикистон тибқи таомули меҳмоннавозии миллӣ ҳамчун мизбон барои хифзи меҳмони олирутбаи худ аз борон чатр дар даст доштанд.

Махз хамин илтифот ва риояи таомулу одоби меҳмоннавозӣ аз тарафи Президенти Тоҷикистон, ки як амали бисёр бамаврид ва саршори мухаббату эҳтиром буд, мавриди интиқоди шадида нуктагирону айбҷӯёни нахзатӣ қарор гирифт. Бубинед, ки ин қачқорони қачандеш дар оинаи қачнамои пиндори хеш хатто амали ростини бузургворонаеро ҳам қач тасвир қардан меҳоханд. Ин баддилон бо чунин нуктагирии бемавриди хеш ноҳудоғона аслан ҳудро расво қардаанд. Онҳо чун пистаи бемағзеянд, ки бо лаб во қардани хеш аз пуч будани худ дарак додаанд.

Бубинед, ки онҳо дар иртибот ба истифодаи чатр аз тарафи Президенти Тоҷикистон тибқи таомули меҳмоннавозии миллӣ хангоми қадам задан бо Президенти Ҳиндустон дар ҳавои боронӣ чӣ гуфтаанд: “Тахияи чатр аз пули шаҳрвандони маҳрум ва гирифтани он дар болои сари раисҷумҳури кишвари қудратманд ва сарватманд саволҳои зиёдеро дар зехни шаҳрвандоне, ки аз ин чатр маҳруманд, ба вучуд меоварад”. Айбҷӯӣ ва нуктагирие наметавонад музҳиктар ва ҳамзамон аблаҳонатар аз ин бошад.

Ин нуктагирон бо сӯиистифода аз ин маврид ба масъалаи муҳочирати меҳнатӣ даҳолат қарда, бар набуди чатри ҳимоятӣ дар ин росто ишора қардаанд, ҳол он ки муҳочират ва ба вижа муҳочирати меҳнатӣ дар шароити қунунӣ на фақат дар сатҳи кишварҳои рӯ ба рушд, аз қумла кишвари мо, балки хатто дар сатҳи кишварҳои мутаракқиву бузурге чун Чину Руссия, Ҳиндустону Покистон ва умуман ақсари кишварҳо ба амре маъмулӣ табдил ёфтааст. Аммо новобаста ба ин давлати Тоҷикистон стратегияи паст қардани сатҳи қамбизоатири дар кишвар қабул қарда, дар ин росто ба таври мунтазам барои марҳила ба марҳила поин бурдани теъдоди муҳочирони меҳнатӣ қорҳои созандаеро анҷом медиҳад. Соҳтмони нерӯғоҳҳои бузурги оби барқӣ ва ба ин васила тахияи заминаи саноатикунони кишвар, ҳамқунин дар доираи имқоноти мавқуда бунёд қардани қорхонаҳои саноатӣ на фақат дар атрофи пойтахт ва шаҳрҳои қалони қумҳурий, балки дар тамоми манотиқи кишвар нишонаи равшани талошҳои созандаи роҳбарияти давлат дар ростои паст қардани шиддати муҳочирати меҳнатист.

Аммо бояд ба эътибор гирифт, ки манзури нуктагирон аз ироаи масъалаи фавқузқикр на арзёбӣ ва ҳалли мушқилоти иқтимоии мардум, балки қорбурди ин масъала ҳамқун абзори сиёсӣ ва таъсирғузори манфӣ бар зехни омма аст. Ҳоинони нахзатӣ ҳеч гоҳе сари созиш бо арзишҳои демократӣ ва мардумсолоронаи давлати мо надоштан. Онҳо фақат дар паи аҳдофи тундравонаву ифротии динии худ мебошанд, зеро муктазои табиати онҳо ва хоҷағони бурунмарзиашон хамин аст. Аммо ин афрод бояд неқ донанд, ки махз хамин муктазои табиати тундравонаву ифротғароёна ва мардумситезонаи онҳо оқибат сари эшонро хоҳад ҳурд.

Ҳар қӣ бар душмании ҳалқ равон аст чу баҳр,

Зуд бошад, ки сари хеш чу гирдоб ҳурад.

Ҳусрави Шерзод